

สุรินทร์ พานิช
วันที่ ๑๖๖๐

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เล่มที่ ๗

บทบรรณาธิการ

คำถ้าม สัญญาเข้ามีข้อตกลงให้ผู้เข้าใจในสิทธิการเข้าหรือให้บุคคลอื่นเข้าช่วงได้มีผลผูกพันผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เข้าหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๗๙๔/๒๕๖๔

บริษัท ม. ผู้ให้เช่าและจำเลยผู้เช่าประสงค์จะให้สัญญาเข้ามีอยู่จนครบกำหนดระยะเวลาเช่าตามที่ได้จดทะเบียนการเช่าไว้ โดยไม่ประสงค์จะให้ผู้ให้เช้ามีสิทธิเลิกสัญญาได้ก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๔ ของหนังสือสัญญาแบ่งเช่า (มีกำหนดสามสิบปี) ระบุว่า “ผู้ให้เช่ายินยอมให้ผู้เช่าโอนสิทธิการเข้าหรือให้บุคคลอื่นเข้าช่วงได้” จึงเป็นกรณีที่บริษัท ม. ผู้ให้เช่าไม่ได้ถือเอกสารุณสมบัติของผู้เช่าเป็นสาระสำคัญของสัญญาเช่า และสิทธิการเข้าดังกล่าวจึงไม่ใช่สิทธิเฉพาะตัวของจำเลยผู้เช่าที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมายแต่อย่างใด เมื่อต่อมาบริษัท ม. ขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่โจทก์ทั้งสอง โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่เช่ายอมต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ที่บริษัท ม. ผู้โอนมีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้เช่าด้วย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๖๙ แม้ต่อมาจำเลยจะได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับโจทก์ทั้งสองโดยยินยอมออกจากพื้นที่ที่เช่าก็ตาม แต่มีจดทะเบียนสิทธิการเช่าให้แก่ผู้ร้อง โดยทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่โจทก์ทั้งสองและจำเลยจะได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยом การโอนสิทธิการเช่าระหว่างจำเลยกับผู้ร้องย่อมมีผลสมบูรณ์

คำถ้าม การประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นเพื่อเพิ่มทุน ไม่มีการนัดเรียกประชุมและไม่มีการประชุมกันจริง อุญในบังคับที่จะต้องร้องขอให้เพิกถอนภายในการนัดเรียกประชุม ๑ เดือน นับแต่วันลงมติตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๑๙ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๗๙๕/๒๕๖๔

การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อเพิ่มทุนนั้น ไม่มีการนัดเรียกประชุมและไม่มีการประชุมกันจริง แม้มีการทำรายงานการประชุมขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการจดทะเบียนเพิ่มทุน ก็ถือว่าเป็นการทำรายงานการประชุมเท็จที่ไม่มีผลตามกฎหมาย จึงชอบที่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นและถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียจะฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียนเพิ่มทุนที่อาศัย

รายงานการประชุมเห็นด้ังกล่าวเสียได้ ทั้งกรณีของการทำงานการประชุมที่เจเพื่อนำไป
จดทะเบียนย่อรวมมิใช่การประชุมใหญ่ผิดระเบียบ เพราะฝ่ายนักบัญชีของกฎหมาย
หรือข้อบังคับของบริษัทอันจะอยู่ในบังคับที่ต้องร้องขอให้เพิกถอนภายในกำหนด
เดือนหนึ่งนับแต่วันลงมติตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๕ โจทก์จึงมีสิทธิขอให้เพิกถอน
การจดทะเบียนเพิ่มทุนของจำเลยที่ ๑

คำตาม สามีภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลพิพากษาว่าเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์
ในที่ดินสินสมรสโดยที่ตนไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในโฉนดได้หรือไม่

นิติกรรมที่เกิดจากการแสดงเจตนาลวงจะมีผลกระทำต่อบุคคลภายนอกผู้สูญเสีย
และต้องเสียหายจากการแสดงเจตนาลวงหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภริยาที่ได้ดังนี้

คำพิพากษาภริยาที่ ๕๐๖๙/๒๕๖๗

ที่ดินพิพากษาเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ที่ ๒ ได้มาในระหว่างสมรสกับโจทก์ที่ ๓
จึงเป็นสินสมรสตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๘(๑) ซึ่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๘ บัญญัติว่า
สามีภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับการสงวนบำรุงรักษาสินสมรส
หรือเพื่อประโยชน์แก่สินสมรส โจทก์ที่ ๓ จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ แม้ตามสำเนาโฉนดที่ดิน
จะระบุชื่อโจทก์ที่ ๒ กับโจทก์ที่ ๑ บุตร เป็นผู้ซื้อเจ้าของกรรมสิทธิ์ โดยไม่มีชื่อโจทก์
ที่ ๓ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมด้วยก็ตาม

โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ จดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ กับพวก
ไปสืบเนื่องมาจากจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ กับพวก ร่วมกันไปขอโฉนดที่ดินดังกล่าวมาจัดสรรราย
เพื่อหารเงินมาชำระหนี้โจทก์ทั้งสาม โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ จึงจดทะเบียนโอนขายที่ดิน
พิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ กับพวกไป โดยไม่มีการชำระราคาค่าที่ดินกันแต่อย่างใด
จึงมิได้มีเจตนาขายให้จริง นิติกรรมการขายเป็นเพียงเจตนาลวงโดยสมฐานะระหว่างโจทก์
ทั้งสามและจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ กับพวก โดยไม่มีเจตนาแท้จริงให้ผูกพันกัน นิติกรรมดังกล่าว
เป็นการแสดงเจตนาลวง ตกเป็นโมฆะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ไม่อาจใช้
บังคับได้ จำเลยที่ ๒ ซึ่งรับโอนที่ดินพิพากษามาย้อมไม่มีสิทธิยกที่ดินพิพากษาให้จำเลยที่ ๓
โจทก์ทั้งสามมีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการให้ระหว่างจำเลยที่ ๒ กับจำเลยที่ ๓ ได้
และจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนสารบัญที่ดินพิพากษาให้กลับมาเป็นชื่อ
จำเลยที่ ๒

จำเลยที่ ๔ ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เป็นบุคคลภายนอกไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับนิติกรรมการขายที่ดินพิพาทรห่วงโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ กับจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ กับพวก เมื่อจำเลยที่ ๔ รับจำนวนที่ดินพิพาทรห่วงโดยสุจริตและต้องเสียหายจากการแสดง เจตนาลวงดังกล่าว ป้อมได้รับความคุ้มครองมิให้โจทก์ทั้งสามยกผลของการแสดงเจตนาลวง ดังกล่าวได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย โจทก์ทั้งสามจึงไม่มีสิทธิขอให้ เพิกถอนนิติกรรมจำนวนระหว่างจำเลยที่ ๓ กับจำเลยที่ ๔ ได้ และจำเลยที่ ๔ ไม่มี หน้าที่ต้องส่งมอบโฉนดที่ดินพิพาทรห่วงแก่จำเลยที่ ๓

คำถาม การอ้างเหตุบันดาลให้สละการทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมายได้นั้นจะต้องกระทำ ในขณะใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๙๖๕๗/๒๕๖๗

การที่ผู้ร้องอยู่ในห้องกับ ป. ภริยาจำเลยตามลำพังในโรงเรม ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมทั้งสองไปในเรื่องของการลักลอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภริยาของผู้อื่น แม้ ป. จะมิได้จดทะเบียนสมรสกับจำเลย แต่ก็อยู่กินด้วยกันมาเป็นเวลา ๘ ปี และมีบุตรด้วยกัน ตามธรรมดاجาจำเลยยอมมีความรัก ความผูกพันและหึงหวงในตัว ป. พฤติกรรมนี้การกระทำการของผู้ร้องที่มีต่อ ป. เช่นนั้น จึงเป็นการข่มเหงจิตใจของจำเลย อย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมแล้ว

การที่จำเลยจะอ้างเหตุบันดาลให้สละตาม ป.อ. มาตรา ๗๒ กระทำการต่อผู้ร้องโดย ผิดกฎหมายได้นั้น จำเลยต้องกระทำการต่อผู้ร้องในขณะนั้นทันทีที่ถูกข่มเหง หรือใน ระยะเวลาต่อเนื่องกระซิ้นชิดสืบเนื่องเชื่อมโยงกับการข่มเหงนั้นโดยไม่ขาดตอนด้วย ถูกให้สละครอบงำจนไม่อาจควบคุมอารมณ์หรือดำรงสติสัมปชัญญะได้ หลังจากที่ จำเลยซักต่ออยกับผู้ร้องจนมีผู้มาห้ามปราบແยกจากกันแล้ว จำเลยขับรถจักรยานยนต์ ออกจากโรงเรมไป ต่อมาประมาณ ๑๐ นาที จำเลยขับรถจักรยานยนต์ย้อนกลับเข้ามา อีกครั้ง เชื่อได้ว่าด้วยระยะเวลาดังกล่าวนานเพียงพอที่จำเลยสามารถจะบังสติอารมณ์ จิตใจของจำเลยให้จากคลายลงจนกลับมา มีสติรู้ผิดชอบควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ดังจะ เห็นได้จากเมื่อจำเลยพบผู้ร้อง จำเลยพูดจาต้องการจะตกลงกับผู้ร้องเรื่อง ป. และยังขอ บุหรี่จากผู้ร้อง ซึ่งแม้ว่าขณะนั้นในใจของจำเลยจะยังคงแคนผู้ร้องอยู่ ก็ถือเป็นเรื่องปกติ ธรรมดายของบุคคลทั่วไป จำเลยหาอาจอาศัยความโกรธแคนที่มีอยู่ประทุษร้ายผู้ร้อง อีกได้ไม่ การกระทำการของจำเลยไม่เป็นการกระทำการโดยบันดาลให้ส

คำatham การป้องกันสิทธิของผู้อื่นจะเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ การทำให้เสียทรัพย์โดยประมาทเป็นความผิดอาญาหรือเป็นละเมิดในทางแพ่งหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๕๐๗๙/๒๕๖๑

จำเลยที่ ๒ ขوا้งขวดแก้วไสโจทก์ที่ ๑ แต่ขวดดังกล่าวตกพื้นแตกกระเจาляетัว เจ้าของที่ ๑ และที่ ๒ วิ่งเข้าไปจะทำร้ายโจทก์ที่ ๑ พฤติการณ์ดังกล่าวบันบีกันตรายซึ่งเกิดจากการประทุร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายและเป็นภัยันตรายที่ใกล้จะถึง โจทก์ที่ ๒ ยอมมีสิทธิเข้าไปป้องกันโจทก์ที่ ๑ ซึ่งเป็นภัยให้พ้นจากภัยันตรายดังกล่าวได้ การที่โจทก์ที่ ๒ กระโดดเข้าไปถือหน้าอกของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการป้องกันโจทก์ที่ ๑ ให้พ้นจากภัยันตรายพอสมควรแก่เหตุ เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

ป.อ. มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาในกรณีกระทำโดยประมาทก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเท่านั้น เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติให้การทำให้เสียทรัพย์โดยประมาทเป็นความผิดอาญา จำเลยที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้แวนตาและโทรศัพท์เคลื่อนที่ของโจทก์ที่ ๑ เสียหาย อย่างไรก็ได้ แม่จำเลยที่ ๓ จะไม่มีความผิดทางอาญาเลย อันเป็นผลให้จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนสำหรับความผิดฐานทำร้ายโจทก์ที่ ๑ จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และฐานทำให้เสียทรัพย์ของโจทก์ที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อการกระทำของจำเลยที่ ๓ ที่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้แวนตาและโทรศัพท์เคลื่อนที่ของโจทก์ที่ ๑ เสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ที่ ๑ และ ป.ว.อ. มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำพิพากษาดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ จำเลยที่ ๓ จึงต้องรับผิดในทางแพ่งโดยการใช้ค่าสินใหม่ทดแทนในส่วนนี้แก่โจทก์ที่ ๑ แม่จำเลยที่ ๓ จะมิได้ภัยในเรื่องค่าสินใหม่ทดแทนที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ กำหนดมาโดยตรง แต่ตาม ป.ว.อ. มาตรา ๔๗ วรรคสอง ให้ศาลมหันดีจำนวนเงินค่าสินใหม่ทดแทนให้ตามความเสียหายแต่ต้องไม่เกินคำขอ

**นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ**